

1790 Noten Kopja listu...

KOPIA LISTU PLATERA

STAROSTY INFLANTSKIEGO

DO

POSŁÓW INFLANTSKICH

W okoliczności Seymikow pisanego 24.

Maja 1790.

BYŁBYM mało czułym i na pamięć Przodków własnych i na obowiązki Obywatelstwa Urzędem pomnożone, gdybym oprócz Seymujących Senatorsa i Posłów, iedyny Urzędnik Xięstwa Inflantskiego tu w Stolicy przytomny, niedbał o krzywdę moiego Współ-Obywatelstwa, i z tego powodu nie ośmielił się przestać JJ. WW. Panom uwag które uniżam, zagrzewając Ich miłością współ-Braci do tego co objektem iest charakteru, a bydź powinno i obowiązku przyjętego przez JJ. WW. Panow.

Nie tainym iest zapewne JJ. WW. Panom że z okazyi zbliżających się Seymikow w czasie zwykłym do obioru Posłow rozchodzi się odgłos, iakoby iedynym Inflantczykom to Seymikowanie miało bydź zabronionym,

)i(

nym,

nym, odgłos! nie wiem *cui bono*, a któren samymże dzisiejszym Narodu bitnego niegdyś Inflantkiego Reprezentantom bydź musi nie miłym, bo takowy akt niekzemnić usiłujący, z iakowych iednego i JJ. WW. Panow moc, oraz powaga dzisiejsza wzięła swoje nastanie, bo przykrym bydź powinno i będzie zapewne dzisiejszym Posłom Inflantkim, aby w czasie ich Urzędowania publicznego i Narod Polski postradał dobrowolnie tego tytułu, którego po utraceniu Estony, a w niey Woiewodztw Wendeńskiego i Parnawskiego był zayzdrośnym w nadaniu Senatorom Inflantkim przydatku Generalnych dla wieczney pamięci Prawa Rzeczypospolitey, i bez winnie od ciała odjęci i sami Inflantczykowie fromotnie to utracali, co imże podobnym w niezczęściu, a mniey potrzebzym co do powabow Politycznych nie iest zaprzeczonym.

Pierwey iednak a niżeli za Prawami dawnemi Lat 1561. 1598. 1607. 1635. 1674. i 1677. (pokąd te mocą naywyższą nie będą zniezione) mówić pocznę, należy zdaie mi się wytlómaczyć JJ. WW. Panom, co o czułości na pamięć Przodkow własnych wyraziłem z początku, a to bez naganney ambicyi na tym się umnie zaśadza, co Pargamin odwieczny świadczy na sławę Domu moiego, iż po uszczupieniu przez zabory Szwedzkie Kraiu Inflantkiego w Estoney i Rydze odpadłych, i po ściśnieniu granic Insladzkich do tych ścian tylko Woiewodztwa Inflantkiego w którym też zostawało aż do Roku 1772. Pierwszy mój Prapradziad za Konsensem Króla Michała i za własne pieniądze kupił Starostwo z
Zam.

Zamkiem Duneburkim do zafundowania tamże porządku Cywilnego w Jurysdykcyach i Seymikach, i temuż Prapradziadowi moiemu iedynemu winni byli Inflantczycy wyrobioną Ordynacyą na Seymie 1677.

Lecz niechay to co wymówką tylko bydź może czułości moiey, na bok usunionym zostanie, bo sam przeświadczony iestem, że taka dla publiczności małoważna przyczyna Rządowi Naywyższemu żadną niemoże bydź tamą. Jeżeli iednak Stanom Naywyższym, wolno iest dla pełności władzy stanowiąc co się podoba, pokąd nowego nie usłyszę wyroku wolno i mnie za dawnemi Prawami adreslując się do JJ. WW. Panow iako skutkow tychże Praw udać się, i do tey im daney Instrukcyi, która Ich iest prawidłem, wolno oraz iako Starowiecznemu Inflantczykowi przypomnieć ustawy i wystawić te wzgledy, które moc i powagę mają i mieć zawsze powinny trwać. —

Nie macie JJ. WW. Panowie w prawdzie w Instrukcyi swoiey, ażeby stawać przy prerogatywie Seymikow, bo iakże też mieć mogliście ten punkt pomieszczonym, któren nigdy pod wątpliwość nie podpadał; Bo Seymiki od Roku 1677. ciągle w Duneburgu, a po zaborze Kraiu prerogatywa ta na szacowney reszcie Ziemi Inflantckiey odbywana, nie była nigdy zaprzeczoną; Bo Posłowie Inflantscy w Seymach po rozbiorze Kraiu iuż Konfederackich, iuż wolnych w pełney mocy współ-radzającemi w Stanach bywali, a usności spokoyney w tey mierze Obywatelow Inflantckich iest i ostatnia JJ. WW. Panom dana Instrukcyja, którą obowiazanemi

nemi zostaliście do upraszania w Stanach nie legalizacyi Aktow Seymikowych, lecz zamiast nie wygodney łąki, wyznaczenia Miasła Hlukszty, iako zdolnieyłego mieysca do Obrad, i sposobniey kilkudniowe Obywatelow przebywanie obejmować mogącego. —

Zkąd więc dzisiaj cios nieprzewidziany na biednych Obywatelow Inflantkich jest zmierzonym? nie przewidyę, a tym bardziey onemu się zadziwiam, kiedy publiczność tyśiącznemi usty uwielbia Patryotyzm Reprezentantow Inflantkich, kiedy z pomiędzy JJ. WW. Panow iako Poslow i powagę czynną mających nie zkąd inąd iak z aktu Seymikowego spłyniona; Ma Sąd Seymowy, mają Deputacye Zagranicznych Interesow, do układania Formy Rządu, do umowy w Materyach Duchowieństwa, ma i Deputacya Mieyska, nie tylko współ-pracownikow gorliwych, i światłych, ale i do pióra nawet w onych obranych, kiedy mówię Narod wraz z Nayiaśnieyszym Panem dał już dowod satysfakcyi z wyboru przez Obywatelow Inflantkich uczynionego w Poslach dwóch na znakomite dostojęstwa Żołnierskie wywyższonych i kiedy nie mogą Obywatele ciż iak uwielbiać Obior raz nastąpiiony, wołąc raczey przedłużyć zażyczyt spłyniony na nich, a niżeli z trudnością, a może i nie podobieństwem równych między sobą szukać na mieysce tych którzyby się z żalem Obywatelow wypraszać chcieli. Jeżeli zaś to bydz miałoby zarzutu powodem, że Ziemi Inflantkiew nie pozostala iak tylko łąka. Macie JJ. WW. Panowie gotowy do obrony Obywatelow przykład w Seymikach Smoleńskich i Starodubowskich, a

nie-

niemniej i w Czerniechowskich. Z tych to części dawnego Kraju Polskiego, których i piędź Ziemi, bo ani łąka nawet nie pozostała przy Polścze. Macie argument, że Królowi zawsze pozostał tytuł równie Livońniæ, iak Smoleńscian, Czernichowian q; Ducis; że są dotąd nie zaprzeczeni przez Potencyą przeciwnie interesowaną być mogącą Senatorowie Inflantcy podobnie iak Smoleńscy i Czernichowscy. A jeżeli co do Exulantów Smoleńskich, i Starodubowskich będzie wziętym, to niby za powód bardziej usprawiedliwiający ich prerogatywy w Seymikach, że dano udzielnie onym Dobra w Starostwach na dziedzictwo zamienionych, te przecie nie czynią oddzielnego Woiewodztwa lub Powiatu i Seymiki Exulantkie nie w darowiznach odprawiają się; Więcicy zaś Inflantczykowie w Narodzie zasługiwać powinni względu, i ztąd, że przeciwnie Exulantom Smoleńskim po pierwszych zaborach Szwedzkich acz naznaczoną w 1631. Rõku Indemnizacją w 126,000. złt. do wyliczenia ze Skarbu determinowanych, a 4ma Seymami potym ponowioną w 1632. 35. 35. 38. odbierać iednak nigdy niechcieli, i dziś własnymi tylko sposobami obchodząc się bez uszczuplenia Skarbu, na samym zaszczyście czynnego Obywatelstwa przeistają, przeprowadzili się różnie do Litwy.

Może więc acz przyłącze Obywatelstwo Inflantkie równie z innymi wszelkimi używać prerogatyw, ia zaś śmiem twierdzić, że Inflanty do Smoleńska, Czernichowa i Starodubia przyzostowanemi być nawet niemogą i niepowinny dla przyczyn następujących.

Kurlan-

Kurlandya nie była nigdy osobnym Kraiem, a odzielność swoją otrzymawszy z Łaski i szczególne Zygmunta Augusta za Kettlera Hermistrza, wraz z Instancjami mocą Paktów *Subjectionis* poddała się Polsce w 1561. Xiążęta którzy tam panowali i dzisiejszy, nie inny mają tytuł iak *Ducis in Livonia Curlandia & Semigallia* a za szczyt Hołdowniczy tylko, należność tej części zupełną zabezpiecza Królestwu Polskiemu, co Konstytucya 1589. tytuło Xięstwo Kurlandzkie potwierdza w słowach: — *In quantum Stirps (Kettleriana)* „*defecerit*, ma bydź to Xięstwo do Korony i W. X. „Litewskiego przyłączone, tak iak i Instanty, niemniej „Konstytucya 1726. *titulo Diploma* w słowach *post* „*fera fata moderni Possessoris ultimi Ducis Ferdinandi sine prole mascula descendente praeindendo* „*omnem spem quibus vis competitoribus*, aby ta Prowincya Kurlandzka *ad Corpus* Rzeczypospolitey zdawna przyłączona *non avellatur.* „ Daley ma Xiążę Kurlandzki zapewnione sobie krzesło na Seymach po lewie Tronu na pierwszym stopniu, bo podobne miejsce na prawym ręku Króla miał Xiążę Pruski pierwey sobie przyznane, Szlachcic na koniec Kurlandzki ma przez *Pada* zabezpieczone wszelkie prerogatywy Indygenatu w Polsce, a Seym 1726. *titulo* Xięstwo Kurlandzkie, — Kurlandczykow za wspólnych i nie rozdzielnych Obywatelów, pierwey już Przyjętych na nowo przyjął, z Prawami, Przywilejami i Wolnościami im przedtym nadanemi do wszystkich Praw, honorów, prerogatyw i wolności Koronnych i Litewskich przypuściwszy, których

rych to prerogatyw użyciu, gdy była długo Wiara na zawadzie, ta już dzisiaj z Praw nowych i doświadczenia ustała zupełnie. Może zatem Kurlandczyk i jako oryginalnie Inflantczyk i jako przypuszczony zupełnie do prerogatyw Obywatelstwa Polskiego bywać na Sejmikach, a tak znajdzie się że nie łąka tylko daie exystencyą Sejmikom, i słuźniejszyemi te będą w Iłłukźcie, a niżeli w cudzych miejscach Smoleńskie, Starodubowskie &c.

Pomimo wszakże tych z Prawa konwinkujących powodow, niechby na moment i te nie miały służyć, nie wiem zaiste, w czym szkodnemi miałyby bydź Sejmiki Inflantkie, gdy Stan Rycerski w óciu Posłach nie cierpi nic z pomnożenia przewagi nad liczbę Senatu, gdy Korona i Litwa ma miejsce po dwóch Obywatelow ze swoich umieszczenia, i gdy Urzędnicy Inflantscy tym samym, że są wolni od prac miejscowych, użyteczniejszyemi do Aktow zjazdowych w Litwie bydź zawłze i w każdym czasie mogą, i co szkodzić może do czasu utrzymanie acz tytularne zjazdow i Urzędow, pokąd z porównania Woiewodztw i Powiatow, nie okroi się może co od Ziem Sąsiadujących do uformowania pełnego Woiewodztwa Inflantkiego.

Wreszcie niechby Xięstwo Litewskie i najmniejszego zazdrościło kawałka ziemi swojej nie długo może Polska przydzie do dopełnienia względem Kurlandyi zamiarow Seymow 1589. 1726. a obrót politycznych okoliczności i patryotyczna praca niniejszego Seymu, gdy dla dobra Litwy skutecznie pomyslić zechce o Portach
Kur-

Kurlandzkich, aby te dla Kraiu Zwierzchniego pożyteczniejszymi były a niżeli dotąd, z umowy zobopolney z Narodem Kurlandzkim, ofobliwie kiedy znaczniejszey części tego Xięstwa powabne będą zapewnione kondycye *Semigallia* cała na Woiewodztwo Inflantskie obrocona, więkłą czyni obfzerność (mało i dzifiały przez Kurlandya uważaną) a niżeli wiele z Woiewodztw Polskich ma oney aktualnie.

Te są moje myśli i uwagi, które JJ. WW. Panom do dojrzałszego wyważenia podaję, ftanie się zapewne wszystko co mocy Prawodawczej będzie się podobało w pełney iednak ufności, że całą siłą i mocą Współ-Obywatelów bronić zechcecie i że dzifiejjszey materyi użyć możecie do skłonienia determinacyi Stanow względem Iłukizty, to w końcu ieszcze przydam za sobą, iż z Urzędu mając Prawo odbierania wszystkich Uniwersałow do Inflant ściągających się, i onych komunikowania; to dało nastanie i Listowi moiemu niniejjszemu, którego obieram za dowod czci winney i poszanowania z którymi piszę się.

JJ. WW. WM. PANOW &c.

nayniższy sluga

KAZIMIERZ KONST: PLATER

Obożny P. Litt: Infl: Grod: Star:

~~Æ~~

XVIII. 2. 698